

1.Sygn. akt VIII Ka 435/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski – spr.**

Sędziowie: **SO Marek Wasiluk**

SO Dariusz Niezabitowski

Protokolant Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Marka Żendziana

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 roku

sprawy Z. W.

oskarżonego o czyn z art. 286 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońcę oskarżonego i prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 18 marca 2014 roku, sygnatura akt XV K 644/13

Zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

Z. W. został oskarżony o to, że:

w okresie od 16 lipca 2009 r. do 5 sierpnia 2009 r. w K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) sp. jawna(...) do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 2094,07 zł po uprzednim wprowadzeniu w błąd pracownika tej spółki odnośnie złożonego zamówienia na dostawę towaru w imieniu (...)i odebrania towaru dostarczonego na podstawie faktur VAT nr (...)z dnia 16.07.2009 r., nr Fv (...)z dnia 17.07.2009 r., nr Fv (...)z dnia 3.08.2009 r., nr Fv (...)z dnia 4.08.2009 r. w miejscowości I.podpisując na jednym z czterech listów przewozowych odbiór towaru imieniem i nazwiskiem P. P.,

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 18 marca 2014 r. w sprawie o sygn. XV K 644/13 oskarżony Z. W.został uznany za winnego popełnienia tego, że w okresie od 16 lipca 2009 r. do 5 sierpnia 2009 r. w K.działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) sp. jawna(...) w K.do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 2094,07 zł w ten sposób, że wprowadził w błąd pracownika tej spółki poprzez złożenie zamówienia na dostawę towaru w imieniu (...)w B., kiedy w rzeczywistości nie był do tego upoważniony i nie działał w imieniu ww. firmy, a następnie odebrał w miejscowości I.dostarczony na skutek zamówienia towar wymieniony w fakturach VAT nr (...)z dnia 16.07.2009 r., nr Fv (...)z dnia 17.07.2009 r., nr Fv (...)z dnia 3.08.2009 r., nr Fv (...)z dnia 4.08.2009 r., przy czym na jednym z czterech listów przewozowych

podrobił podpis P. P. kwitując odbiór towaru poprzez podpisanie się jego imieniem i nazwiskiem, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., i za czyn tak przypisany na mocy art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. został skazany, a na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono oskarżonemu na okres próby wynoszący 2 lata.

Na mocy art. 46 § 1 k.k. orzeczono wobec oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkody w postaci zapłaty na rzecz pokrzywdzonego (...) spółki jawnej(...) w K.kwoty 2094,07 zł.

Zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwoty 120 złotych tytułem opłaty i 1924,44 zł tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Na podstawie art. 444 k.p.k. i art. 425 § 1 - 3 k.p.k. powyższy wyrok zaskarżył obrońca oskarżonego w całości.

Na zasadzie art. 438 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że Z. W. działał w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, pomimo tego, że na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie nie można przypisać mu winy umyślnej i działania z zamiarem bezpośrednim;

2. naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 270 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona w/w przestępstwa, pomimo tego, że w opisie czynu brak jest stwierdzenia, że Z. W. podrobił dokument w celu użycia go za autentyczny, co jest jednym ze znamion przestępstwa opisanego w w/w przepisie;

3. rażące naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez nieumorzenie postępowania i przyjęcie jako podstawy skazania art. 270 § 1 k.k., pomimo tego, że wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 27 czerwca 2011 r. - w sprawie III K 432/11 – Z. W. został uznany za winnego tego, że w okresie od 31 października 2007 r. do 17 listopada 2009 r. podrobił 78 sztuk dokumentów w ten sposób, że opatrzył je podpisem (...) tj. czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

4. naruszenie przepisów postępowania karnego mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie:

a) art. 4 k.p.k. poprzez niewzięcie pod uwagę całokształtu okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego;

b) art. 7 k.p.k. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego pod kątem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a mianowicie uznania za wiarygodne zeznań świadka P. P., które stanowiły główny materiał dowodowy w sprawie, pomimo tego, że:

- w/w świadek jest skonfliktowany ze Z. W.,

- na rozprawie w dniu 24 maja 2012 r. w/w świadek zeznał, że „nie zaksięgował faktur z firmy (...), pomimo tego, że z zaświadczenia biura rachunkowego prowadzącego księgowość P. P. wynika, że w/w faktury zostały zaksięgowane w księdze przychodów i rozchodów oraz w ewidencji zakupów towarów handlowych PHU (...) (k. 240) i potraktowane jako koszty uzyskania przychodu;

- na rozprawie w dniu 7 listopada 2013 r. P. P. kategorycznie stwierdził, że jego współpraca ze Z. W. zakończyła się pod koniec 2009 r., a następnie zeznał, iż przedmiotowa współpraca zakończyła się praktycznie w 2007 r.

Wskazując na powyższe na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 2 k.p.k. wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu

ewentualnie

2. uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania w oparciu o przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Na podstawie art. 425 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 444 k.p.k. prokurator zaskarżył w/w wyrok w całości na korzyść oskarżonego Z. W..

Na podstawie art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. i art. 438 pkt 1 k.p.k. wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów prawa procesowego art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. poprzez skazanie przez Sąd Rejonowy XV Wydział Karny sygn. akt XV K 644/13 z dnia 18 marca 2014 r. oskarżonego Z. W. za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione w okresie od 16 lipca 2009 r. do 5 sierpnia 2009 r. pomimo tego, że czyn z art. 270 § 1 k.k. stanowił element czynu ciągłego z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnionego w okresie od 31 października 2007 r. do 17 listopada 2009 r. za dokonanie, którego Z. W. został skazany we wcześniejszym prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku III Wydział Karny z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. III K 432/11.

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 270 § 1 k.k. poprzez uznanie oskarżonego Z. W. za winnego popełnienia tego występku pomimo braku w opisie przypisanego mu czynu ustawowego znamienia „w celu użycia za autentyczny”.

Podnosząc powyższe zarzuty w oparciu o art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora i obrońcy oskarżonego okazały się zasadne w zakresie w jakim prowadziły do uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Orzeczenie Sądu I Instancji jest dotknięte uchybieniem stanowiącym bezwzględną przesłankę odwoławczą (art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.) bowiem Sąd Rejonowy wydał orzeczenie pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało już prawomocnie zakończone. Zgodnie zaś z art. 439 § 1 k.p.k. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu **uchyla** zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z przesłanek wymienionych w tym przepisie.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 27 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. III K 432/11 (k. 334-335) oskarżony **Z. W. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. za przestępstwo, które miało miejsce w okresie od 31 października 2007 r. do 17 listopada 2009 r.** w I. rejonu (...) oraz B., które polegało na tym, że oskarżony w krótkich odstępach czasu **i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru** w celu użycia za autentyczne **podrobił 78 sztuk dokumentów**, w ten sposób, że opatrzył je odręcznym podpisem o treści (...).

Tymczasem wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 18 marca 2014 r. w sprawie o sygn. XV K 644/13 oskarżony Z. W. został uznany za winnego popełnienia tego, **że w okresie od 16 lipca 2009 r. do 5 sierpnia 2009 r. w K.** działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził (...) sp. jawna (...) w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w łącznej kwocie 2094,07 zł w ten sposób, że wprowadził w błąd pracownika tej spółki poprzez złożenie zamówienia na dostawę towaru w imieniu (...) w B., kiedy w rzeczywistości nie był do tego upoważniony i nie działał w imieniu ww. firmy, a następnie odebrał w miejscowości I. dostarczony na skutek zamówienia towar wymieniony w fakturach VAT nr (...) z dnia 16.07.2009 r., nr Fv (...) z dnia 17.07.2009 r., nr Fv (...) z dnia 3.08.2009 r., nr Fv (...) z dnia 4.08.2009 r., **przy czym na jednym z czterech listów przewozowych podrobił podpis P. P. kwitując odbiór towaru poprzez podpisanie się jego imieniem i nazwiskiem, tj. czynu z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.**

Tym samym rację ma rzecznik oskarżenia oraz obrońca oskarżonego, że Sąd I Instancji w niniejszym postępowaniu dokonując modyfikacji opisu czynu i jego kwalifikacji, wprowadzając kumulatywną kwalifikację czynu przypisanego oskarżonemu tj. art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. procedował po raz kolejny w tym samym zakresie, co do zachowania polegającego na podrobieniu dokumentów. Zachowanie oskarżonego polegało bowiem na działaniu w tym samym czasie, realizowane było w ten sam sposób, skierowane przeciwko temu samu dobru prawnemu, jakim była wiarygodność dokumentów. Po raz kolejny należy podkreślić, że prawomocnym wyrokiem z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie o sygn. III K 432/11 Sąd Rejonowy w Białymstoku skazał już oskarżonego za przestępstwo z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. polegające na podrobieniu w szczególności listów przewozowych **w okresie od 31 października 2007 r. do 17 listopada 2009 r.**, zatem zachowanie się oskarżonego w postaci podrobienia dokumentów (**okres 16 lipca 2009 r. do 5 sierpnia 2009 r.**) mieściło się w zakresie skazania objętego już prawomocnym wyrokiem. Sąd I Instancji wydał zatem orzeczenie pomimo tego, że postępowanie karne co do tego samego czynu (art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.) zostało już prawomocnie zakończone.

Należałoby zauważyć, że istota czynu ciągłego i powaga rzeczy osądzonej powodują, że niedopuszczalne jest prowadzenie postępowania wtedy, gdy miałyby ono dotyczyć zachowania będącego elementem składowym i mieszczącego się w ramach czasowych czynu ciągłego, za który sprawca został prawomocnie skazany. Granice ciągłości wyznacza początek pierwszego i zakończenie ostatniego z zachowań, jeśli wszystkie zostały podjęte ze z góry powziętym zamiarem (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2014 r., w sprawie o sygn. III KK 440/13, LEX 1425050).

Naruszenie powagi rzeczy osądzonej - do naruszenia której zasady dochodzi automatycznie, w wypadku naruszenia rei iudicatae - jest jednym z najpoważniejszych uchybień w toku postępowania karnego. Prowadzenie bowiem postępowania wbrew zasadzie ne bis in idem rażąco godzi w gwarancyjną regułę pewności stanu prawnego. Stąd, powszechna jest praktyka eliminowania z obrotu prawnego orzeczeń, które dotyczą spraw już poprzednio prawomocnie osądzonych (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2004 r. WA 23/04, OSNwSK 2004/1/2207, LEX 163241).

Tym samym z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji orzeczenia. Należy jedynie zauważyć, że z uwagi zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej w postaci powagi rzeczy osądzonej bezprzedmiotowa stała się podnoszona przez skarżących kwestia, że w opisie czynu przypisanego oskarżonemu brak było znamienia czynu z art. 270 § 1 k.k. podrobienia „w celu użycia za autentyczny”.

Na marginesie należy stwierdzić, iż Sąd Okręgowy – stosownie do treści art. 436 k.p.k. – ograniczył rozpoznanie niniejszej sprawy do opisanego wyżej uchybienia, ponieważ rozpoznanie w tym zakresie było wystarczające do wydania orzeczenia. Z kolei szczegółowe odnoszenie się do zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych oraz naruszenia przepisów postępowania byłoby przedwczesne.

Jednakże przy powtórным rozpatrywaniu sprawy Sąd Rejonowy winien powyższe okoliczności przeanalizować. Nadmienić należy, że Sąd po raz kolejny rozstrzygający sprawę może skorzystać z uprawnień wynikających z art. 442 § 2 k.p.k. i przeprowadzając postępowanie dowodowe w zakresie dowodów które nie miały wpływu na uchylene wyroku może przestać na ich ujawnieniu.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji swojego wyroku.